

Препорака бр. 183

Препорака за безбедност и здравје во рудниците, 1995 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, на осумдесет и шестата седница, одржана на 6 јуни 1995 година, и

земајќи ги предвид релевантните меѓународни конвенции и препораки за трудот и, особено, Конвенцијата за укинување на принудната работа, 1957 година; Конвенцијата и Препораката за заштита од зрачење, 1960 година; Конвенцијата и Препораката за заштита на машините, 1963 година; Конвенцијата за надоместоци за повреда на работното место, 1964 година; Конвенцијата и Препораката за минималната возраст (подземни работи), 1965 година; Конвенцијата за лекарски прегледи за млади лица (подземна работа), 1965 година; Конвенцијата и Препораката за работната средина (загадување на воздухот, бучава и вибрации), 1977 година; Конвенцијата и Препораката за безбедност и здравје при работа, 1981 година; Конвенцијата и Препораката за службите за медицина на трудот, 1985 година; Конвенцијата и Препораката за азбест, 1986 година; Конвенцијата и Препораката за безбедност и здравје во градежништвото, 1988 година; Конвенцијата и Препораката за хемикалии, 1990 година; и Конвенцијата и Препораката за спречување на поголеми индустриски несреќи, 1993 година, и

со оглед на тоа што работниците имаат потреба од, и право на, информации, обука и отворени консултации и учество во изготвувањето и спроведувањето на безбедносните и здравствените мерки во врска со опасностите и ризиците со кои тие се соочуваат во рударската индустрија; и

препознавајќи дека е пожелно да се спречат сите смртни случаи, повреди или заболувања што ги погодуваат работниците или пошироката јавност или штетите на животната средина што произлегуваат од работата на рудниците, и

земајќи ја предвид потребата за соработка меѓу Меѓународната организација на трудот, Светската здравствена организација, Меѓународната агенција за атомска енергија и останатите релевантни институции и напоменувајќи ги релевантните инструменти, кодекси за работа, правилници и упатства издадени од овие организации, и

одлучувајќи за донесување на одредени предлози во однос на безбедноста и здравјето во рудниците, што претставува четврта точка на дневниот ред на сесијата, и

утврдувајќи дека овие предлози ќе бидат во форма на Препорака за надополнување на Конвенцијата за безбедност и здравје во рудниците;

на дваесет и втори јуни илјада деветстотини деведесет и петтата година, ја донесе следната Препорака, што може да се цитира како Препорака за безбедност и здравје во рудниците, 1995 година:

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Одредбите на оваа Препорака ги надополнуваат одредбите на Конвенцијата за безбедност и здравје во рудниците, 1995 година (во натамошниот текст наведена како „Конвенцијата“), и треба да се применуваат во врска со нив.

2. Оваа Препорака се применува за сите рудници.

3. (1) Со оглед на националните услови и практика и по консултации со најрепрезентативните организации на засегнатите работодавачи и работници, земјата-членка треба да формулира, спроведува и периодично да ревидира кохерентна политика за безбедност и здравје во рудниците.

(2) Консултациите што се предвидени со член 3 на Конвенцијата треба да вклучуваат консултации со најрепрезентативните организации на работодавачите и работниците за влијанието на должината на работното време, ноќната работа и работата во смени врз безбедноста и здравјето на работниците. По таквите консултации, земјата-членка треба да ги преземе потребните мерки во врска со работното време и, особено, со максималниот број работни часови на ден и минималните периоди на одмор во текот на еден ден.

4. Надлежните органи треба да имаат соодветно квалификуван и обучен персонал со соодветни вештини, и доволна техничка и стручна поддршка, за испитување, истражување, оценување и давање совети за прашањата што се уредени со Конвенцијата и за осигурување на почитувањето на националните закони и прописи.

5. Треба да се преземат мерки за поттикнување и унапредување:

(a) на истражувањето и размената на информации за безбедноста и здравјето во рудниците на национално и меѓународно ниво;

(б) на посебната помош од надлежните органи за малите рудници во поглед на:

(i) обезбедување помош за преносот на техничкото знаење;

(ii) воспоставување превентивни безбедносни и здравствени програми; и

(iii) поттикнување на соработка и консултации меѓу работодавачите и работниците и нивните претставници; и

(в) програми или системи за рехабилитација и реинтеграција на работниците што претрпеле повреди на работното место или заболувања.

6. Барањата што се однесуваат на надзорот врз безбедноста и здравјето во рудниците во согласност со член 5, став 2 на Конвенцијата треба, по потреба, да вклучуваат барања што се однесуваат на:

(а) сертификација и обука;

(б) инспекција на рудникот, рударската опрема и инсталациите;

(в) надзор врз ракувањето, превозот, чувањето и употребата на експлозивите и опасните супстанции што се користат или произведуваат во процесот на експлоатацијата;

(г) вршење на работите на електричната опрема и инсталациите; и

(д) надзор врз работниците.

7. Барањата во согласност со член 5, став 4 на Конвенцијата може да предвидуваат дека добавувачите на опремата, уредите, опасните производи и супстанции за рудникот треба да ја осигурат нивната усогласеност со националните стандарди за безбедност и здравје, јасно означување на производите и обезбедување на сеопфатни информации и упатства.

8. Барањата во врска со спасувањето од рудниците и првата помош во согласност со член 5, став 4(а) на Конвенцијата и за соодветни медицински објекти за итна медицинска помош треба да ги опфаќаат:

(а) организациските аранжмани;

(б) опремата што треба да се обезбеди;

(в) стандардите за обука;

(г) обуката на работниците и учеството во вежби;

(д) соодветниот број на обучени лица што треба да бидат на располагање;

(ѓ) соодветен комуникациски систем;

(е) ефективен систем за предупредување за опасностите;

(ж) обезбедување и одржување на средства за евакуација и спасување;

(з) формирање на спасувачки тим или тимови во рудникот;

(с) периодична медицинска проценка на соодветноста, и редовна обука за лицата во спасувачкиот тим или тимови во рудникот;

(и) медицинско згрижување и транспорт за целите на медицинско згрижување, без трошоци за работниците што претрпеле повреда или добиле заболување на работното место;

(ј) координација со локалните власти;

(к) мерки за унапредување на меѓународната соработка во оваа област.

9. Барањата во согласност со член 5, став 4(б) на Конвенцијата треба да ги опфатат спецификациите и стандардите за типовите средства за самоспасување што треба да се обезбедат и, особено, во случајот на рудници што се осетливи на експлозии на гасови и други рудници, по потреба, обезбедување на самостојни апарати за дишење.

10. Националните закони и прописи, треба да пропишат мерки за безбедната употреба и одржување на опремата за далечинско управување.

11. Во националните закони и прописи треба да се наведе дека работодавачот треба да преземе соодветни мерки за заштита на работниците што работат сами или изолирано.

II. Превентивни и заштитни мерки во рудникот

12. Работодавачите треба да извршат проценка на опасностите и анализа на ризиците и потоа да изготват и да спроведат, по потреба, системи за управување со ризикот.

13. За одржување на стабилноста на земјиштето, во согласност со член 7(в) на Конвенцијата, работодавачот треба да ги преземе сите соодветни мерки за:

(а) следење и контрола на движењето на слоевите;

(б) по потреба, обезбедување ефективни потпирачи за плафонот, страниците и подот на рудниците, со исклучок на оние области во кои избраните методи за експлоатација допуштаат контролирано рушење на тлото;

(в) следење и контрола на страниците на површинските копови за спречување на паѓање или лизгање на материјалот во окното и загрозување на работниците; и

(г) осигурување дека преградите, лагуните, ракавците и останатите слични прегради се соодветно дизајнирани, конструирани и контролирани за спречување на опасноста од лизгање на материјалот или рушење.

14. Во согласност со член 7(г) на Конвенцијата, одвоените средства за излегување треба да бидат колку што е можно повеќе меѓусебно независни; треба да се создадат услови и да се обезбеди опрема за безбедна евакуација на работниците во случај на опасност.

15. Во согласност со член 7(ѓ) на Конвенцијата, сите подземни копови во кои имаат пристап работниците, и останатите области по потреба, треба да се проветруваат на соодветен начин за одржување на атмосферата:

(а) во која ризикот од експлозии е елиминиран или сведен на минимум;

(б) во која условите за работа се адекватни, со оглед на работниот метод што се употребува и физичките барања на работниците; и

(в) што е во согласност со националните стандарди за прашина, гасови, радијација и климатските услови; ако не постојат национални стандарди, работодавачот треба ги земе предвид меѓународните стандарди.

16. Посебните опасности што се наведени во член 7(е) на Конвенцијата со кој се бара оперативен план и постапки може да вклучуваат:

(а) пожари и експлозии во рудниците;

(б) експлозии на гасови;

(в) експлозии на карпи;

(г) прилив на вода или полутечни материји;

(д) одрони;

(ѓ) подложност на теренот на сеизмички движења;

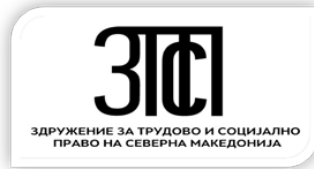
(е) опасности поврзани со работата што се врши во близина на опасни отвори или под особено тешки геолошки услови;

(ж) губење на вентилацијата.

17. Мерките што работодавачите може да ги преземат во согласност со член 7(ж) на Конвенцијата треба да вклучуваат, кога е тоа применливо, забрана за внесување под земја какви било предмети или супстанции што може да доведат до пожар, експлозија или опасни појави.

18. Во согласност со член 7(з) на Конвенцијата, објектите на рудникот треба да вклучуваат, по потреба, доволно огноотпорни простории со самостојно снабдување воздух во кои работниците може да се засолнат во случај на опасност. Просториите со самостојно снабдување со воздух треба да бидат лесно воочливи и достапни, особено во услови на намалена видливост.

19. Планот за реакција во случај на вонредна состојба што се спомнува во член 8 на Конвенцијата може да вклучува:

- (а) ефективни планови во случај на непосредна опасност;
- (б) одредба за прекинување на работата и евакуација на работниците во случај на опасност;
- (в) соодветна обука за постапките во случај на опасност и за користење на опремата;
- (г) соодветна заштита на јавноста и средината;
- (д) обезбедување информации на, и консултации со, соодветните тела и организации.

20. Опасностите што се наведени во член 9 на Конвенцијата може да вклучуваат:

- (а) прашина во воздухот;
- (б) запаливи, токсични, штетни и други гасови во рудникот;
- (в) испарувања и опасни супстанции;
- (г) издувни гасови од дизел мотори;
- (ѓ) недостаток на кислород;
- (е) радијација од слоевите на карпите, опремата или други извори;
- (ж) бучава и вибрации;
- (з) екстремни температури;
- (с) високи нивоа на влажност;
- (и) недоволно осветлување или вентилација;
- (ј) опасности што се поврзани со работа што се врши на големи височини или длабочини или во тесни простори;
- (к) опасности што се поврзани со рачното ракување;
- (л) опасности што се поврзани со механичката опрема и електричните инсталации;
- (љ) опасности што резултираат од комбинација на кои било од горе наведените.

21. Мерките што се наведени во член 9 на Конвенцијата може да вклучуваат:

- (а) технички и организациски мерки што се применуваат за соодветните рударски активности, или за погоните, машините, опремата, уредите или конструкциите;

(б) кога не е можно да се употребат мерките што се наведени под (а) погоре, други ефективни мерки, вклучувајќи ја употребата на лична заштитна опрема и заштитна облека кои се бесплатни за работниците.

(в) кога се утврдени опасности и ризици за репродуктивното здравје, обука и посебни технички или организациски мерки, вклучувајќи го правото на алтернативно работно место, по потреба, без какво било намалување на платата, особено во текот на здравствено ризичните периоди како што се бременоста и доењето;

(г) редовно следење и проверка на областите во кои постојат или може да постојат опасности.

22. Видовите на заштитната опрема и уредите што се наведени во член 9(в) на Конвенцијата може да вклучуваат:

- (а) конструкции за заштита од превртување и предмети што паѓаат;
- (б) сигурносни ремени и појаси на опремата;
- (в) целосно затворени кабинички под притисок;
- (г) простории за спасување со самостојно снабдување со воздух;
- (д) станици за миене на очите и тушеви за итни случаи.

23. При спроведувањето на член 10(б) на Конвенцијата, работодавачите треба:

(а) да осигурат соодветна проверка на секое работно место во рудникот, и особено на атмосферата, условите на земјиштето, машините, опремата и уредите во нив, вклучувајќи, по потреба, проверки пред започнувањето на смената;

(б) да водат писмена евиденција за проверките, недостатоците и поправните мерки и да се погрижат таквата евиденција да биде достапна во рудникот.

24. Кога тоа е соодветно, здравствениот надзор што е наведен во член 11 на Конвенцијата треба, без какви било трошоци за работникот и без каква било дискриминација или одмазда:

(а) да обезбеди можност за вршење лекарски преглед во однос на барањата на задачите што треба да се извршат, пред или веднаш по вработувањето и понатаму, врз постојана основа; и

(б) да предвиди, кога е тоа можно, реинтеграција или рехабилитација за работниците што не можат да ги вршат своите редовни работни задачи поради повреда на работното место или професионално заболување.

25. Во согласност со член 5, став 4(д) на Конвенцијата, работодавачите треба, кога е тоа соодветно, да обезбедат и да одржуваат, без трошоци за вработените:

(а) доволно и соодветни тоалети, тушеви, мијалници и простории за преоблекувањето, по потреба, се одвоени за мажите и за жените;

(б) соодветни простории за чување, перење и сушење на облеката;

(в) соодветни резерви од вода за пиење на соодветни места; и

(г) соодветни и хигиенски простории за јадење.

III. ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА РАБОТНИЦИТЕ И НИВНИТЕ ПРЕТСТАВНИЦИ

26. Во согласност со член 13 на Конвенцијата, работниците и нивните претставници за безбедност и здравје треба да добиваат или имаат пристап до, кога е тоа соодветно, информации што треба да вклучуваат:

(а) кога тоа е изводливо, известување за секоја посета на надлежните органи во врска со прашањата на безбедноста и здравјето;

(б) извештаи за инспекциските надзори што биле спроведени од надлежните органи или од работодавачот, вклучувајќи ги инспекциските надзори на машините или опремата;

(в) копии од налозите или упатствата што ги издале надлежните органи во врска со прашањата на безбедноста и здравјето;

(г) извештаи за несреќи, повреди, заболувања и други појави кои влијаат врз безбедноста и здравјето, што се изготвени од страна на надлежните органи или работодавачот;

(д) информации и известувања за сите опасности на работа, вклучувајќи ги опасните, токсичните или штетните материи, агенси или супстанции што се користат во рудникот;

(ѓ) останатата документација што се однесува на безбедноста и здравјето што работодавачот е обврзан да ја чува;

(е) итно известување за несреќи и опасни појави; и

(ж) сите здравствени истражувања што се спроведени во однос на опасностите што се присутни на работното место.

27. Одредбите што треба да се донесат во согласност со член 13, став 1(д) на Конвенцијата треба да вклучуваат барања за:

(а) известување на надзорниците и претставниците што се надлежни за безбедност и здравје, за опасностите коишто се наведени во таа одредба;

(б) учество на повисоките претставници на работодавачот и претставниците на работниците во напорите за решавање на проблемот;

(в) учество, кога е тоа неопходно, на претставник на надлежните органи што ќе помогне во решавањето на проблемот;

(г) исклучување на скратување на платата на работникот и, по потреба, негово распоредување на соодветна алтернативна работа;

(д) известување, што му се дава на секој работник од кој се бара да врши работи во соодветната област, за фактот што некој друг работник одбил да работи таму и причините за таквото одбивање.

28. Во согласност со член 13, став 2 на Конвенцијата, правата на претставниците што се надлежни за безбедност и здравје треба да го вклучуваат, кога е тоа соодветно, правото:

(а) на соодветна обука во текот на работното време, без намалување на платата, за нивните права и функции во својство на претставници за безбедност и здравје, обука за прашања поврзани со безбедноста и здравјето;

(б) на пристап до соодветните средства што им се неопходни за вршење на функцијата;

(в) на добивање на својата редовна плата за целото време што го потрошиле на користење на своите права и вршење на своите функции во својство на претставници за безбедност и здравје; и

(г) да им помагаат и да ги советуваат работниците што го напуштиле своето работно место бидејќи сметале дека биле загрозувани нивното здравје или безбедност.

29. Претставниците за безбедност и здравје треба, кога е тоа соодветно, да му дадат соодветно известување на работодавачот за своите намери да ги следат или испитуваат прашањата во врска со безбедноста и здравјето, како што е предвидено со член 13, став 2(б)(ii) на Конвенцијата.

30. (1) Сите лица треба да имаат обврска:

(а) да се воздржуваат од произволно исклучување, менување или отстранување на безбедносните уреди што се вградени во машините, опремата, уредите, алатките, погоните и зградите; и

(б) за правилна употреба на таквите безбедносни уреди.

(2) Работодавачите треба да бидат обврзани да им обезбедуваат соодветна обука и упатства на работниците со цел да им овозможат да ги почитуваат обврските што се опишани во горе наведениот потстав (1).

IV. СОРАБОТКА

31. Мерките за поттикнување на соработката што се предвидуваат со член 15 на Конвенцијата треба да вклучуваат:

(а) воспоставување на механизми за соработка како што се комитетите за безбедност и здравје, со еднаква застапеност на работодавачите и работниците, и со овластувања и функции што може да се пропишат, вклучувајќи овластувања за спроведување заеднички инспекциски надзори;

(б) назначување од страна на работодавачот на соодветно квалификувани и искусни лица за промовирање на безбедноста и здравјето;

(в) обука на работниците и нивните претставници за безбедност и здравје;

(г) организирање на постојани програми за кревање на свеста на работниците за безбедноста и здравјето;

(д) постојана размена на информации и искуства за безбедноста и здравјето во рудниците;

(ѓ) консултации со работниците и нивните претставници од страна на работодавачот при утврдувањето на политиките и постапките за безбедност и здравје; и

(е) вклучување, од страна на работодавачот, на претставниците на работниците во истрагите за несреќите и опасните појави, како што е предвидено со член 10(г) на Конвенцијата.

V. ДРУГИ ОДРЕДБИ

32. Треба да се исклучат сите облици на дискриминација и репресија против кој било работник што ги врши правата што се предвидени со националните закони и прописи или се договорени од страна на работодавачите, работниците и нивните претставници.

33. Треба да се посвети должно внимание на можните влијанија на работењето на рудникот врз непосредната животна средина и врз јавната безбедност. Конкретно, ова треба да вклучува контрола на тонењето на земјиштето, вибрациите, прскањето и разлетувањето на карпите, штетните материи во водата, воздухот или почвата, безбедното и ефективното управување со отпадните материјали и рехабилитација на рударските копови.

ЗТЦ

ЗДРУЖЕНИЕ ЗА ТРУДОВО И СОЦИЈАЛНО
ПРАВО НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА